

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM KỸ THUẬT TP. HỒ CHÍ MINH
KHOA LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ**

HCMUTE

MÔN HỌC: ĐƯỜNG LỐI CÁCH MẠNG CỦA ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM

ĐỀ TÀI:

**THỰC TRẠNG “ĐƯỢC MÙA, MẤT GIÁ” CỦA NÔNG SẢN VIỆT NAM
HIỆN NAY VÀ GIẢI PHÁP KHẮC PHỤC DỰA TRÊN ĐƯỜNG LỐI XÂY
DỰNG NỀN KINH TẾ THỊ TRƯỜNG ĐỊNH HƯỚNG XÃ HỘI CHỦ NGHĨA
CỦA ĐẢNG**

Giảng viên hướng dẫn: *ThS. Lê Quang Chung*

Nhóm sinh viên thực hiện: *Nhóm 01*

1.	Lê Phúc Hạo	17133018
2.	Ngô Ngọc Hoài	17133021
3.	Nguyễn Chí Trường	17133069
4.	Lâm Duy Khang	17133031
5.	Trần Thị Lệ Xuân	18133066
6.	Đào Minh Thy	18133055

TP. Hồ Chí Minh-11/2019

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
1. Đặt vấn đề	1
2. Mục tiêu nghiên cứu đề tài.....	2
3. Bố cục đề tài.....	2
CHƯƠNG 1: GIỚI THIỆU KHÁI QUÁT VỀ NỀN NÔNG NGHIỆP	3
VIỆT NAM HIỆN NAY.....	3
1.1. Tổng quan thực trạng nông nghiệp Việt Nam hiện nay.....	3
1.2. Những khó khăn thách thức của ngành nông nghiệp Việt Nam trong giai đoạn tới	4
CHƯƠNG 2: THỰC TRẠNG “ĐƯỢC MÙA MẤT GIÁ” CỦA.....	5
NÔNG SẢN VIỆT NAM.....	5
2.1. Nguyên nhân dẫn đến tình trạng “được mùa, mất giá”	5
2.2. Thực trạng “được mùa mất giá” của nông sản Việt Nam hiện nay	5
CHƯƠNG 3: GIẢI PHÁP KHẮC PHỤC.....	8
KẾT LUẬN.....	9
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	10

MỞ ĐẦU

1. Đặt vấn đề

Việt Nam được coi là nước nông nghiệp với khoảng trên 80% dân số sống ở nông thôn và khoảng 74,6% lực lượng lao động làm nông nghiệp. Có thể nói nông nghiệp, nông thôn là bộ phận quan trọng trong nền kinh tế quốc dân của Việt Nam. Nông nghiệp đảm bảo vững chắc an ninh lương thực quốc gia, cung cấp nguyên liệu cho công nghiệp; xuất khẩu nông sản đem lại nguồn ngoại tệ quan trọng cho nền kinh tế; tạo việc làm và thu nhập cho đa số người dân. Nông thôn là môi trường sống của đa số nhân dân, nơi bảo tồn và phát triển các truyền thống văn hoá dân tộc. Đảng, Nhà nước ta luôn quan tâm tới vấn đề phát triển nông nghiệp, nông thôn, nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của nông dân, và coi đó nhiệm vụ chiến lược, là cơ sở để đảm bảo ổn định tình hình chính trị - xã hội, sự phát triển hài hoà và bền vững theo định hướng xã hội chủ nghĩa của đất nước. Chính nhờ được sự quan tâm chỉ đạo của Đảng, Nhà nước mà trong những năm qua ngành nông nghiệp và nông thôn đã gặt hái được nhiều thành tựu hết sức đáng mừng. Nông nghiệp Việt Nam không những đảm bảo tự cung tự cấp mà còn trở thành một cường quốc trên thế giới trong lĩnh vực xuất khẩu nông sản. Tuy nhiên, bên cạnh những thành tựu to lớn đó ngành nông nghiệp Việt Nam cũng còn có một số mặt hạn chế cần phải khắc phục như thực trạng mất mùa được giá Do đó với mong muốn tìm hiểu thực trạng nền nông nghiệp nước nhà và đề xuất một số giải pháp để phát triển tốt hơn ngành nông nghiệp, nhóm chúng em chọn tiến hành nghiên cứu đề tài tiểu luận: “ Thực trạng “được mùa, mất giá” của nông sản việt nam hiện nay và giải pháp khắc phục dựa trên đường lối xây dựng nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa của Đảng ”.

Do điều kiện hạn chế về trình độ, thời gian nên trong tiểu luận sẽ có nhiều hạn chế và thiếu sót, rất mong được sự đóng góp thêm của thầy cô giáo và các bạn đọc quan tâm để em có thể hoàn thiện thêm hiểu biết của mình

2. Mục tiêu nghiên cứu đề tài

- Khái quát nền nông nghiệp Việt Nam hiện nay.
- Đánh giá thực trạng mất mùa được giá của nền nông nghiệp Việt Nam.
- Đề ra giải pháp khắc phục dựa trên đường lối xây dựng nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa của Đảng.

3. Bố cục đề tài

Bài tiểu luận bao gồm các phần:

Mở đầu

Chương 1: Giới thiệu khái quát về nền nông nghiệp Việt Nam hiện nay

- Tổng quan thực trạng nông nghiệp Việt Nam hiện nay.
- Những khó khăn thách thức của ngành nông nghiệp Việt Nam trong giai đoạn tới.

Chương 2: Thực trạng “được mùa mất giá” của nông sản Việt Nam

- Nguyên nhân dẫn đến tình trạng “được mùa, mất giá”.
- Thực trạng “được mùa mất giá” của nông sản Việt Nam hiện nay.

Chương 3: Giải pháp khắc phục

Kết luận

Tài liệu tham khảo

CHƯƠNG 1: GIỚI THIỆU KHÁI QUÁT VỀ NỀN NÔNG NGHIỆP VIỆT NAM HIỆN NAY

1.1. Tổng quan thực trạng nông nghiệp Việt Nam hiện nay

Nông nghiệp là một trong những ngành kinh tế quan trọng của Việt Nam. Hiện nay, phát triển kinh tế phụ thuộc nhiều vào nông nghiệp. Giá trị sản lượng nông nghiệp năm 2009 đạt hơn 71.000 tỷ đồng, tăng 1,32% so với cùng kỳ năm 2008 và chiếm 13,85% tổng sản phẩm quốc nội

Tỷ trọng của nông nghiệp trong những năm gần đây giảm dần khi các ngành kinh tế khác như công nghiệp, dịch vụ tăng lên. Đóng góp của ngành nông nghiệp trong việc tạo công ăn việc làm lớn hơn đóng góp của nó trong GDP Việt Nam.

Năm 2018, GDP của ngành nông nghiệp, lâm nghiệp và thủy sản tăng 3,76%, mức cao nhất kể từ năm 2012. Kết quả này khẳng định sự chuyển đổi cơ cấu của ngành nông nghiệp đã có hiệu quả.

Theo công bố dữ liệu kinh tế xã hội năm 2018 của Tổng cục Thống kê, tổng sản phẩm quốc nội (GDP) của Việt Nam mở rộng với tỷ lệ 7,08% hàng năm, mức cao nhất kể từ năm 2008 đến nay. Trong sự tăng trưởng kinh tế chung của nền kinh tế, ngành nông nghiệp, lâm nghiệp và thủy sản tăng 3,76%, đóng góp 8,7% vào tăng trưởng chung của nền kinh tế.

Đây cũng là tốc độ tăng trưởng cao nhất của ngành nông nghiệp, lâm nghiệp và thủy sản trong giai đoạn 2012-2018. Kết quả này khẳng định xu hướng chuyển đổi cơ cấu của ngành nông nghiệp đã có hiệu quả đặc biệt là trong lĩnh vực nông nghiệp và nuôi trồng thủy sản.

Trong lĩnh vực lâm nghiệp và ngư nghiệp, ngành nông nghiệp tiếp tục khẳng định xu hướng phục hồi rõ ràng khi đạt mức tăng trưởng 2,89%, đây cũng là mức tăng trưởng cao nhất trong giai đoạn 2012-2018, đóng góp 0,36 điểm phần trăm vào tốc độ tăng trưởng của tổng giá trị gia tăng của toàn bộ nền kinh tế.

Cơ cấu nhà máy đã được thay đổi theo hướng tích cực với các giống lúa mới, chất lượng cao đang dần thay thế các giống lúa truyền thống, mô hình VietGAP có giá trị kinh tế cao được phát triển. Cùng với lúa, nhiều loại cây lương thực truyền thống với giá thị trường thấp cũng có xu hướng giảm mạnh về diện tích. Trong khi đó, diện

tích và sản xuất các loại cây trồng có giá trị cao gắn liền với tiềm năng xuất khẩu như rau, cây ăn quả và cây công nghiệp tiếp tục tăng trong diện tích trồng.

Sản lượng trái cây năm 2018 khá tốt vì nhiều loại cây trồng tăng diện tích và có thị trường tiêu thụ ổn định. Sản lượng cam, quýt và bưởi đạt 1.697,9 nghìn tấn, tăng 10,9% so với năm trước; xoài đạt 788,5 nghìn tấn, tăng 5,8%; thanh long đạt 1074,2 nghìn tấn, tăng 12,8%; Dứa đạt 674 nghìn tấn, tăng 9,1%. Đặc biệt sản lượng của nhãn và vải cao do điều kiện thời tiết thuận lợi.

Cùng với nông nghiệp, ngành chăn nuôi, thủy sản và lâm nghiệp tiếp tục duy trì sự ổn định. Sản lượng thủy sản ước tính là 7,756,5 nghìn tấn, tăng 6,1% so với năm trước. Trong đó, nuôi trồng thủy sản đạt tốc độ tăng trưởng tốt với sản lượng ước tính hàng năm là 4,2 triệu tấn, tăng 6,7% trong đó sản lượng cá đạt 2902,5 nghìn tấn, tăng 6,9%; tôm đạt 804,3 nghìn tấn, tăng 8,1%.

Đối với cá tra, mặc dù xuất khẩu rất tốt trong năm 2018, nhưng diện tích nuôi năm 2018 vẫn được kiểm soát theo hướng phát triển bền vững, ước tính đạt 22,4 nghìn ha, giảm 0,9% so với năm trước.

Trong khi đó, sản lượng tôm sú ước tính đạt 274,3 nghìn tấn, tăng 5,5% so với cùng kỳ năm ngoái; tôm trắng đạt 492,3 nghìn tấn, tăng 10%, v.v ... Cùng với nuôi trồng thủy sản, hoạt động đánh bắt năm 2018 cũng tăng khá tốt với sản lượng ước tính hàng năm là 3.602,7 nghìn tấn, tăng 5,3% so với năm 2017.

1.2. Những khó khăn thách thức của ngành nông nghiệp Việt Nam trong giai đoạn tới

Trước hết là tính bền vững của sản xuất nông nghiệp bị tác động bởi biến đổi khí hậu, nước biển dâng cao. Ngành nông nghiệp và người nông dân chịu tổn thương đầu tiên khi đối mặt với các vấn đề môi trường như vậy. Đặc biệt là trong những năm gần đây, các thảm họa thiên tai, thời tiết xấu gia tăng và khó dự đoán hơn.

Thứ hai, chuỗi liên kết giá trị nông sản trong sản xuất còn lỏng, quy mô nhỏ lẻ làm cho sức cạnh tranh, năng suất và hiệu quả kinh tế chưa được cao.

Thứ ba, tác động từ những biến động của thị trường xuất khẩu dẫn đến những rủi ro về thị trường. Bối cảnh hàng rào thuế quan và Chiến tranh thương mại diễn biến khó lường thì lĩnh vực nông sản thực sự đối mặt với nhiều thách thức lớn.

CHƯƠNG 2: THỰC TRẠNG “ĐƯỢC MÙA MẤT GIÁ” CỦA NÔNG SẢN VIỆT NAM

2.1. Nguyên nhân dẫn đến tình trạng “được mùa, mất giá”

“Được mùa, mất giá” đối với nhiều mặt hàng nông sản là hậu quả tất yếu của nền sản xuất nông nghiệp manh mún, thiếu kế hoạch, thiếu liên kết giữa sản xuất với thị trường tiêu thụ sản phẩm.

Nhà nước thả nổi giá cả thị trường. Nông dân sản xuất đại trà thiếu tính quy hoạch định hướng, định lượng cụ thể của Nhà nước nên sản xuất cây gì, con gì, nuôi trồng gì sẽ đảm bảo giá cả; chỉ phổ biến nên gieo trồng cây gì phù hợp với thời điểm nào ít sâu bệnh như thông tin về lịch gieo sạ lúa, kỹ thuật trồng rau cải, chăn nuôi...mà thôi.

Nông dân sản xuất chạy theo “ảo giá cả” của thị trường . Ví dụ: Trong năm 2009, nông dân ồ ạt sản xuất giống lúa IR50404 năng suất đạt rất cao nhưng không bán được giá; ngược lại trong năm 2009 thì thị trường “sốt” giống lúa này trong khi đó nông dân ít ai trồng. Hoặc đối với cây dưa hấu đầu năm 2009, giá dưa khoảng 6.000 đồng/kg, nông dân chuyển lúa qua trồng dưa nhưng tới ngày thu hoạch giá chỉ còn khoảng 2.5000-3.000 đồng/kg. Nông dân trồng dưa hấu bị lỗ nặng.

Tình hình dịch bệnh và bệnh lạ xảy ra liên miên

Thị trường xuất khẩu đột nhiên không nhập hàng, thị trường trong nước bị đội hàng, nông sản chất lượng quá kém khiến người tiêu dùng bỏ chạy... Nhưng quan trọng nhất vẫn là người nông dân tham gia phong trào trồng "cây thế mạnh".

2.2. Thực trạng “được mùa mất giá” của nông sản Việt Nam hiện nay

Trong những năm gần đây, tình trạng "được mùa mất giá" thường xảy ra trong nông nghiệp và nhiều cuộc giải cứu nông sản đã được các cơ quan hữu quan can thiệp, hỗ trợ nông dân. đây là một thách thức lớn đối với nông nghiệp Việt Nam.

Trong những năm qua, xuất khẩu nông sản của Việt Nam đã đạt được kết quả đáng khích lệ. Việt Nam đã lọt vào top 15 nước xuất khẩu nông sản lớn nhất trên thế giới. Số liệu thống kê cho thấy, nông sản xuất khẩu của Việt Nam năm 2018 đạt 40,5 tỷ usd và tốc độ tăng trưởng của xuất khẩu nông sản tương đối cao. Nếu như năm 2015, xuất khẩu rau quả

chỉ đạt 1,8 tỷ usd, thì đến năm 2018 kim ngạch đã đạt 4 tỷ usd vượt kim ngạch dầu thô. Tốc độ tăng trưởng luôn ở mức hai chữ số cao hơn tốc độ tăng trưởng của nông sản nói chung.

Các thị trường xuất khẩu nông sản chủ yếu của Việt Nam gồm: Trung Quốc, Mỹ, các nước Đông Nam Á, EU, Hàn Quốc, Nhật Bản. Tỷ trọng xuất khẩu nông sản sang các thị trường này chiếm khoảng hơn 76% tổng kim ngạch của cả nước.

Có thể thấy, bài toán "được mùa mất giá" vẫn là gánh nặng đối với xuất khẩu nông sản và phát triển nông nghiệp Việt Nam nói chung.

Thời điểm đầu năm 2018, thời tiết thuận lợi cho các loại cây trồng ưa lạnh phát triển, nên bắp cải ít sâu bệnh, đạt năng suất cao, nhưng giá bán thì rất thấp. 1 cây bắp cải có trọng lượng 1,2 đến 1,5 kg, song giá bán chỉ được 1.500 đến 2.000 đồng, nhiều diện tích còn không có người thu mua, để già, ứa ngay trên ruộng.

Đến đầu tháng 4-2018, khi khoai tây vụ đông xuân bước vào thời kỳ thu hoạch rộ. Bà con nông dân tại nhiều địa phương trên địa bàn tỉnh mừng thầm vì đạt năng suất cao, hứa hẹn sẽ cho hiệu quả kinh tế cao hơn các vụ trước. Thế nhưng, kỳ vọng tăng thêm thu nhập của các hộ dân nhanh chóng bị dập tắt, bởi doanh nghiệp thu mua khoai tây với giá thấp, chỉ 4.700 đồng/kg đối với loại I, 4.000 đồng/kg đối với loại II và 2.000 đồng/kg đối với loại III, giảm xuống gần một nửa giá so với cùng kỳ vụ trước.

Không lâu sau đó, tháng 5-2018, vải vào vụ thu hoạch, đầu vụ, giá 1kg đạt mức 35.000-40.000 đồng/kg, nhưng chỉ được khoảng 1 tuần sau, khi vải bước vào thời điểm chín và thu hoạch rộ, giá bán nhanh chóng tụt dốc xuống chỉ còn 5.000 đến 6.000 đồng/kg tại gốc. Giá bán không đủ để thuê nhân công thu hái, nên nhiều gia đình không có nhân công đành để chín rụng.

Gần đây nhất là tình trạng rớt giá của sản phẩm dưa gai. Chưa bao giờ, người trồng dưa gai trên địa bàn tỉnh phải đối diện với việc giá dưa gai giảm sâu như năm nay. Thời điểm trung tuần tháng 6-2018, tại các cánh đồng dưa gai được người dân xã Hà Long, huyện Hà Trung bán với giá 2.000 - 2.500 đồng/kg đối với loại I, loại II có giá 1.500-1.800 đồng/kg, loại dưa bi thì chỉ được bán với giá 1.000 đồng/kg. Đây cũng là mức giá bán chung của các cánh đồng dưa trên địa bàn tỉnh. Theo tính toán của các hộ dân trồng dưa gai, chi phí để sản xuất 1kg dưa gai tối thiểu phải mất 3.000 đồng/kg, trong khi giá bình quân chỉ đạt 2.000 đồng/kg, nên người dân bị thua lỗ nặng. Nhưng điều đáng nói ở đây là, mặc dù giá dưa gai giảm thấp, song nhiều diện tích trồng dưa vẫn không có người mua.

Thực tế này đòi hỏi phải sớm có giải pháp để khắc phục.

CHƯƠNG 3: GIẢI PHÁP KHẮC PHỤC

Thứ nhất, tiếp tục quán triệt, tuyên truyền nâng cao nhận thức và tạo sự thống nhất về tính tất yếu và tầm quan trọng của thực hiện cơ cấu lại nông nghiệp đến các cấp, ngành, địa phương và người dân và về xây dựng nền sản xuất nông nghiệp hàng hóa trong điều kiện hội nhập kinh tế quốc tế và biến đổi khí hậu; tăng cường vai trò, trách nhiệm của Lãnh đạo các cấp, ngành, địa phương trong tổ chức thực hiện chủ trương này.

Thứ hai, tập trung nghiên cứu, hoàn thiện cơ chế, chính sách, tạo động lực mới cho phát triển nông nghiệp, nông dân, nông thôn; thực hiện các mục tiêu tại Nghị quyết 26/NQ-TW của Trung ương 7, Khóa X và các chủ trương của Đảng, Nhà nước về nông nghiệp, nông dân, nông thôn; tạo điều kiện để nông dân và doanh nghiệp tiếp cận thuận lợi hơn về đất đai, nguồn vốn và thị trường để mở rộng sản xuất hàng hóa có khả năng cạnh tranh cao đáp ứng yêu cầu hội nhập quốc tế và ứng phó với biến đổi khí hậu.

Thứ ba, rà soát, điều chỉnh chiến lược, quy hoạch, quy mô và cơ cấu sản xuất phù hợp với lợi thế, nhu cầu thị trường và thích ứng với biến đổi khí hậu

Thứ tư, tiếp tục đổi mới và phát triển các hình thức tổ chức sản xuất phù hợp, trọng tâm là phát triển doanh nghiệp nông nghiệp, phát triển các hình thức hợp tác, liên kết sản xuất, tiêu thụ nông sản theo chuỗi giá trị, kết nối với hệ thống tiêu thụ toàn cầu; đẩy mạnh đổi mới và phát triển các hợp tác xã nông nghiệp, phát triển trang trại theo hướng chú trọng hơn tới việc tổ chức nông dân sản xuất hàng hóa quy mô lớn, chất lượng cao, cạnh tranh quốc tế; thực hiện chuyển mạnh lao động nông nghiệp sang các lĩnh vực công nghiệp, dịch vụ và ngành nghề nông thôn.

Thứ năm, tăng cường nghiên cứu, chuyển giao và ứng dụng khoa học công nghệ, phối hợp với Bộ Khoa học và Công nghệ giải quyết các vấn đề căn cốt trong chuỗi sản xuất, nhất là công nghệ giống, quy trình và các khâu chế biến, phân phối với cả 3 nhóm sản phẩm quốc gia, cấp tỉnh, sản phẩm địa phương; phát triển mạnh nông nghiệp công nghệ cao trong tất cả các lĩnh vực sản xuất và dịch vụ của ngành.

Thứ sáu, đẩy mạnh hội nhập kinh tế quốc tế, phát triển thị trường.

Thứ bảy, tiếp tục huy động các nguồn lực để phát triển kết cấu hạ tầng nông nghiệp, nông thôn ngày càng hiện đại, đáp ứng yêu cầu của nền sản xuất hàng hóa quy

mô lớn, hội nhập quốc tế; tăng cường năng lực phòng chống, giảm nhẹ thiên tai và thích ứng với biến đổi khí hậu.

Thứ tám, đẩy mạnh cải cách hành chính, cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh, tăng cường đào tạo và nâng cao chất lượng nguồn nhân lực để nâng cao năng lực, hiệu lực và hiệu quả quản lý ngành từ trung ương đến địa phương.

Thực trạng nông nghiệp Việt Nam hiện nay đang có những dấu hiệu tăng trưởng rất tích cực. Tuy vẫn còn nhiều khó khăn nhưng với sự chỉ đạo sát sao cùng những giải pháp kịp thời hy vọng chúng ta vẫn giữ được sự tăng trưởng như hiện tại

KẾT LUẬN

Thông qua tiểu luận ta có cái nhìn thực tế hơn, cụ thể hơn về tình nông nghiệp Việt Nam hiện nay. Hiểu hơn về tình trạng “được mùa, mất giá” là như thế nào, song song đó ta cũng tìm hiểu được nguyên nhân của thực trạng đó. Dựa vào những hiểu biết và thực tế của thực trạng, vận dụng được đường lối xây dựng nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa của Đảng để phân tích và có giải pháp khắc phục tình trạng “được mùa, mất giá” của nông sản Việt Nam hiện nay. Có như vậy mới làm cho nông nghiệp phát triển ổn định lâu dài.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Giáo Trình Đường lối Cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam (NXB: Chính trị quốc gia Hà Nội – 2010)
2. <http://tapchitaichinh.vn/nguyen-cuu-trao-doi/day-manh-xuat-khau-nong-san-khac-phuc-tinh-trang-duoc-mua-mat-gia-311482.html>
3. <https://theleader.vn/8-giai-phap-dot-pha-giai-quyet-tinh-trang-duoc-mua-mat-gia-trong-nong-nghiep-20170613122809735.htm>
4. <http://baotuyenquang.com.vn/kinh-te/nong-nghiep-nong-thon/duoc-mua-mat-gia-hau-qua-cua-nen-san-xuat-manh-mun-102162.html>
5. <https://microbelift.vn/giai-phap-cho-nong-san-duoc-mua-mat-gia/>